

vasmányokat, nem szeretik már Mikszáthot, Jókait, stb. Ellenben a modern külföldi és hazai írók nem gyermek kezébe való műveit lelkesedéssel emlegetik. A serdülőkorban levők viszont sok gyűlölettel és megvetéssel nyilatkoznak épen ezekről az előbb dicsért művekről. A gyűlölet terítőjére kerül Zola, Balzac, Dosztojevszkij, Erdős René, Szabó Dezső, Zilahy, stb. Megboszuszolja magát az idő előtt való megismerés. Vannak fiatalok, akiket ezek a megemésztetlen és egyoldalú könyvek öngyilkos gondolatokra vezetnek. A ponyvairodalmat ismerik, olvassák is, de tudják róla, hogy értéktelen, nem kell komolyan venni. De a fentebb említett márkás írók szavait túlkomolyan veszik. Megnyugtató, hogy a léhaság irodalma, mint a Színházi Élet, általában nem kedvenc olvasmánya az ifjúságnak. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a 18—20 éves ifjaknak épen azok az olvasmányok tetszenek, amit 14 éves fejjel unalmasnak és fölöslegesnek vélnek (Jókai, Mikszáth, stb.). Érdekes jelenség, hogy a leányok hamarabb nyúlnak a kizárólag felnőtteknek való könyvekhez (Kunecz Aladár, Hans Heinz Ewers), de könnyebben heverik ki hatásukat. Ezekben a bajokon nem segít a pótirodalom — ifjúsági irodalom, — nyújtása, az eltiltás, sem a jóakarató rábeszélés. Ez csak olaj a tűzre. Lelki profilaxisra van szükség, az irodalomtanításnak megreformálására. Az irodalomtanításban a márt elhanyagolják a fejlődés hézag nélküli bemutatása kedvéért, holott más tárgyban, pl. a fizikában már tanítják a pár éves rádiót is. Ha a légioltalom bevonulhatott az iskola falai közé, be kell vonultatni a lelki légioltalmat is.

Nánay Béla Freinet iskoláját, illetve az ő rendszerével dolgozó iskolákat ismerteti.

Várkonyi Hildebrand a cheltenhami újnevelés világkongresszusáról szóló beszámolóját folytatja.

Dános Edit a Claparède által alapított Rousseau Intézet belső munkáját, és céljait ismerteti behatóan.

A **Pedagógiai Szeminárium** VIII. évfolyamának 6. számában első helyen *Mesterházy Jenő* ismerteti a *budapesti árviztáblákat*. Evva Gabriella új módot ajánl március 15-ének megünneplésére, amelyet a fővárosi gyakorló népiskola (Pedagógiai Szeminárium) vezetett be. Az ünnepély az 1848-iki eseményeken kívül az egész nemzeti sorsot, a jelen állapot és a jövő célokat magába foglaló központi gondolat köré csoportosítja a tanítók és tanulók munkáját. Régen ismert elvként a tanulók minél nagyobb tömege vonandó be, ha mindjárt kisebb szerepekben is, ami a szülők nagyobb tömegének érdeklődését is kelti fel. Így érvényesül az iskola nevelő hatása a szülőkre is.

Sprengerné Somló Aranka melegen emlékszik meg a népdal és népének nálunk járt európai hírvé apostoláról, Jöde Frigyesről (német). Jöde meggyőződése, hogy nem veszt el az a nemzet, amelyik ragaszkodik népi dalaihoz és dalolja azt. Énekeltetési módszere lehet új, de Bartók és Kodály, valamint követői már nélküle is megtalálták, ébresztgetik és fejlesztik a gondolatot a magyarság körében. Sprengerné is megemlíti, hogy a dallamlejtésnek kézzel való jelzése sem új gondolat, ezt alkalmazta Kaecsh Pongracunk is.

A folyóirat tanítási mintáit Hartl Vilma, özv. Bleszkányi Győzőné és

Hantossy Magda írták. Utóbbi író ismerteti a VII—VIII. osztályok természet- és gazdasági ismereteinek anyagát.

A folyóirat 7. számában *Mudrinszky Rózsa* cikke áll első helyen: „Az iskolai túlterhelés kiküszöbölése rendszeres figyelemellenőrzés útján“. A túlterhelés állandó probléma. A tanítási módszerek és a szemléltetés fokozott mértéke (film) sokat segít. De még mindig sok munka marad a tanulóra, mert figyelmét nem tudván összpontosítani, nehezebben megy az anyag megtanulása. A figyelmet ébren kell tudni tartania a tanítónak, a figyelmet fegyelmezni és nevelni kell, ezenkívül ellenőrizni is. Ez azonban a mai nagy létszámú osztályokban lehetetlen. A tantermek és a tanítók, tanárok létszámának megfelelő szaporítása, növelése segíthet csak a bajokön.

Bognár Gyula a magyar szólások értékét kiemelve, ezek közül egyháznak eredetét mutatja be, s kívánatosnak tartja, hogy ezek az ifjúság ismeretkincsévé váljanak. Nem elég az idegen szavak kiküszöbölése, díszesebbé teszi nyelvünket a szólások használata is. Forrásmunkái között megemlíti Csefkó Gyula szólásmagyarázatait is.

Beke Ödön nagyon világosan, áttekinthetően ismerteti finn testvéreink iskolarendszerét. Ez erősen alkalmazkodik az ország jellemző adottságaihoz. A kicsiny népsűrűség miatt sok az iskola, többnyire koedukációs rendszerrel. Szinte hihetetlennek látszik az az állítás, hogy nemcsak a kicsinyeknél, de még a nagyoknál sincs protekció. A tanárok óraszámja a mi szemünkben sok, de ha tekintetbe vesszük, hogy a dolgozatok javításának és más hivatalos elfoglaltságnak ideje is beszámít, kiderül, hogy nálunk rosszabb a helyzet. Hiszen nálunk sok helyen még a gazdasági gyakorlat óráit sem hajlandók az iskolai óraszámok közé felvenni.

A folyóirat e számának tanítási példáit Lengyel Ferenc, Gubacs Gábor és Hantossy Magda írták. A VII—VIII. osztály számolás-mérés tananyagát Szeghalmi Elemér és Hantossy Magda körvonalazzák.

Értékes és másutt nehezen megszerezhető része a folyóirat „Előadások“ című része. Itt találunk érdekes fejezetet Jankovits Miklós előadásáról, aki most keresi a módszer fogalmát, szerepét és értékét a nevelésben. Dönteni nem tud. Eredménye: minden jó, ha vége jó.

A **Magyar Tanítóképző** ezévi 2. számában Chobodiczky Alajos az alkotmánytan tanítóképzőben való tanításának módjáról ír. Veress István a tanítói hivatás óráiról szóló közleményét fejezi be. Kisebb közleményei között figyelmet érdemel *Undi Mária* kísérlete, amelyben rajzoktatásunkban előforduló mintegy 200 idegen műszónak magyar megfelelőjére tesz javaslatot. Meg kell szabadítani nyelvünket a felesleges és tudálékosság látszatát keltő rendkívül sok idegen kifejezéstől. Ez a tisztító folyamat nemzeti érzésünknek is javára fog válni.

A folyóirat 3. száma közli a gyakorlati irányú középiskoláról (liceumok) és a népiskolai tanítóképzésről szóló törvényjavaslatokat. *Horn József* a közgazdasági ismereteknek a tanítóképzőkben való tanításáról ír. Gondolatai között sok vonatkozatható a polgári fiúiskolai oktatásra is. A közgazdaságról hiányos, vagy torzképet adni nem szabad. Tanítási módjában biztosítani